

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2020

3. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М. І. Хавронюка. Київ: Ваїте, 2019. 288 с.
4. Ухвала ВС від 28 листопада 2019 року у справі № 453/225/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/86035315> (дата звернення: 14.04.2020).
5. За домашнє насильство – за грати: Як в Україні та світі борються за знуцанням у родині. URL: https://zik.ua/news/2019/11/22/za_domashnie_nasylstvo__za_hraty_yak_v_ukraini_ta_svit_i_boriatsia_zi_znushchanniam_u_rodyni_946146 (дата звернення: 14.04.2020).

КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ ЯК СПОСІБ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ

Рспін Д. А.

Студент III курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Думчиков М. О.

к. ю. н., асистент кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

Майбутнє кожної країни світу досить сильно залежить від економіки. А для того, щоб забезпечити легальне існування та розвиток цієї сфери потрібно уникати або запобігати злочинам, а також, не зашкоджувати окремим особам, організаціям, установам, підприємствам або країнам в економічних питаннях. За останнє десятиліття в Україні зросла кількість користувачів мережі Інтернет, паралельно з цим зріс і рівень кіберзлочинності. Сьогодні персональний комп'ютер, телефон або інший гаджет з доступом до мережі Інтернет є звичайною справою, яка необхідна задля того, щоб забезпечити себе доступом до великої кількості інформації, передачі різноманітних документів, файлів та будь-яких даних, здатність проводити банківські операції, торгівлю, грошові транзакції тощо.

Серед основних проблем в Україні можна виділити тіньову економіку та кіберзлочинність. Це і заважає подальшому розвитку нашої країни у всебічних напрямках, в тому числі, і на міжнародній арені, оскільки через подібні проблеми ми лишаємося іноземних інвестицій, можливих вигідних ринкових відносин тощо. На відміну від «класичного» відмивання доходів, що отриманні злочинним шляхом, за допомогою використання банківської системи, легалізація доходів, одержаних кіберзлочинним шляхом заснована на використанні різних типів транзакцій, від банківських переказів, поповнення або зняття готівки до використання цифрової валюти. Вирішення даних проблем є актуальними в умовах сучасних геополітичних викликів, євроінтеграційних

процесів.

І на нашу думку, кіберзлочинність відіграє досить впливову роль у тіньовій економіці. В сучасних умовах кіберзлочинність стає одним із найнебезпечніших суспільно-економічних явищ глобального характеру, яке турбує весь цивілізований світ. Розкриття і відстеження злочинних фінансових ланцюгів є складним завданням для правоохоронних органів, а тим паче у кіберпросторі, оскільки запутані схеми є справжнім викликом, а для цього потрібні кваліфіковані спеціалісти у кібербезпеці, належне програмне та технічне забезпечення, що зможе допомогти якісно та ефективно протидіяти «кібер-легалізації» доходів.

Цікавим є той факт, що одним із основних напрямків протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом, для поліпшення економіки України вважають розвиток безготівкового розрахунку. Але на нашу думку, це є досить нерозумним, оскільки ми живемо у XXI столітті, де кіберзлочинність розвивається день за днем. Поширення безготівкових розрахунків надасть кіберзлочинцям більше простору, фінансових ресурсів, а це поставить під загрозу економічний стан країни, фінансовий захист держави і суспільства.

Звичайно, що в одній сфері набагато простіше протидіяти злочинності. Проте, яка може бути мова про поширення такого виду розрахунку, коли в нашій країні не має надійного і стабільного захисту фінансових ресурсів. Беручи до уваги статистичні дані Генеральної прокуратури України за 2019 рік було виявлено 6264 злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку (статті 361-363 Кримінально кодексу України) [3], але при цьому тільки 660 проваджень було закрито, у тому числі 531 за ч. 1 п. п. 1, 2, 4, 6 ст. 284 КПК України [1].

Відповідно до відомостей щодо протидії легалізації доходів за 2018 рік, передбачених ст. 209 ККУ [3] було встановлено суму легалізованих коштів та майна у розмірі 295 460 071 грн (не враховуючи кримінальних правопорушень, пов'язаних з приватизацією) і було накладено арешт на майно лише на суму 22 680 000 грн і 742 грн було вилучено [2]. Таким чином стає цілком прозорим стан протидії легалізації доходів та кіберзлочинності в Україні.

Складність розслідування такого роду незаконних операцій полягає в тому, що для того, щоб довести наявність факту легалізації злочинних доходів необхідно встановити взаємозв'язок між різними ланками. Труднощі починаються вже на початковому етапі встановлення осіб, які займаються відмиванням коштів, так, наприклад, при реєстрації веб-сайту, ідентифікація клієнта провайдером, що надає послуги Інтернет не

здійснюється. Вільний доступ до Інтернету дозволяє встановити оперативний зв'язок на великій відстані між фізичними, юридичними особами, існування яких можливе тільки у кіберпросторі, тобто таких суб'єктів може не існувати у фізичному світі. Тому це створює сприятливі умови для анонімності проведених операцій з легалізації доходів у кіберпросторі.

Збитки, пов'язані з відмиванням грошей, також неможливо визначити в повній мірі. Серйозною перешкодою на шляху є значна кількість об'єктивних і суб'єктивних факторів, які визначають «ціну відмивання». Сюди можна віднести: спосіб легалізації, кількість, задіяних в кримінальній економічній ланцюжку учасників і здійснюваних через них операцій, ступінь ризику і професіоналізму членів організованих злочинних формувань, які беруть участь у відмиванні, активність співробітників правоохоронних органів в тій чи іншій сфері

Тому ми вважаємо, що кіберзлочинність відіграє досить впливову роль у тіньовій економіці. В сучасних умовах кіберзлочинність стає одним із найнебезпечніших суспільно-економічних явищ глобального характеру, яке турбує весь цивілізований світ. В Україні до певного часу економічні та правові науки особливо не переймалися дослідженнями проблем комп'ютерної злочинності. Міжнародне співробітництво з іноземними країнами є одним із невідкладних засобів боротьби зі злочинністю, в тому числі враховуючи й кіберзлочинність: починаючи від законодавчої бази, що буде правильно та більш масштабно регулювати відносини у сфері інформаційних технологій, закінчуючи співробітництвом відповідних органів, що пов'язані з кіберзлочинністю, оскільки основною метою детінізації економіки є суттєве зниження рівня тінізації, шляхом створення сприятливих умов для залучення тіньових капіталів, збільшення економічної спроможності, збільшення національного багатства держави та інших показників. Це в свою чергу призведе до приросту залучених іноземних інвестицій, і відповідно реалізації цих інвестицій на благо економічного життя держави. Реінвестування цих ресурсів у новостворювані сфери виробництва та соціальну інфраструктуру, задля покращення рівня життя населення, зміцнення економічної безпеки держави та збільшення приросту доходів до бюджету.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Єдиний звіт Генеральної прокуратури України про кримінальні правопорушення по державі за 2019 рік. URL: https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113897&libid=100820&c=edit&_c=fo.
2. Звіт Генеральної прокуратури України про протидію легалізації доходів, одержаних

злочинним шляхом за 12 місяців 2018 року. URL:
https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113897&libid=100820&c=edit&_c=fo#.

3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III // *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ (ЗГВАЛТУВАННЯ)

Танченко М. О.

*Студентка IV курсу ННІ права
Сумського державного університету*

Науковий керівник: Думчиков М. О.

*к. ю. н., асистент кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

Амбівалентним інтересом на сьогоднішній день є питання щодо здійснення злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Як відомо, 11 січня 2019 року набули чинності законодавчі зміни Кримінального кодексу України (далі – ККУ), внесенні з метою виконання положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок, а також домашнього насильства. Таким чином, стаття 152 ККУ визначає термін «згвалтування» як «вчинення дій сексуального характеру, пов'язаних із вагінальним, анальним або оральним проникненням в тіло іншої особи з використанням геніталій або будь-якого іншого предмета, без добровільної згоди потерпілої особи» [1]. Даний вид злочину визначається найбільш тяжким злочином проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Взагалі, кримінологічна характеристика – це комплексний термін, який визначає розповсюдженість відповідної протиправної поведінки, її різновиди, типові способи скоєння злочинних посягань, їх мотивація, місце і час скоєння, а також особливості особи злочинців [2, с. 160]. Посилаючись на зазначене, основними елементами криміналістичної характеристики згвалтувань є: спосіб вчинення згвалтування; місце вчинення згвалтування; типова «слідова картина» злочину; особа злочинця; особа потерпілого; мотиви вчинення згвалтування [3, с. 463].

Спосіб вчинення згвалтування обирається злочинцем залежно від його особистих психофізіологічних якостей, кількісного складу (одноособово чи групою осіб), залежно від того, наскільки потерпіла особа є близькою до гвалтівника, вибір місця вчинення злочину та інші умови, що характеризують об'єктивну сторону даного злочину.

Класифікація способу вчинення злочину передбачає: